

**UCHWAŁA NR LXIV/521/2024
RADY GMINY ŚWIĄTKI**

z dnia 28 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Sprawozdania z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021– 2026” za 2023 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 roku poz. 40, 572, 1463, 1688) oraz uchwały Nr XXIX/247/2021 Rady Gminy Świątki z dnia 29 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026" Rada Gminy Świątki uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026” za 2023 rok, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Świątki

Franciszek Plotnikowski

Załącznik nr 1
do uchwały Nr LXIV/521/2024
Rady Gminy Świątki
z dnia 28.03.2024 r.

Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki
na lata 2021- 2026 za 2023 rok

Świątki, dn. 28 marca 2024 roku

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art.6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki na lata 2021 – 2026 został przyjęty uchwałą Nr XXIX/247/2021 Rady Gminy Świątki z dnia 29 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Świątki.

Od wielu lat na terenie Gminy Świątki podejmowane są działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą. Program stanowi interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie gminnym. Założeniem Programu jest stworzenie kompleksowej pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą domową przy udziale instytucji, organizacji i społeczności lokalnej. W tym celu podejmowane są działania o charakterze interwencyjnym, terapeutycznym, korekcyjnym i profilaktycznym.

Cel programu:

Tworzenie systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmniejszenie zjawiska przemocy i zwiększenie skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w celu zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy oraz zapewnienie wsparcia instytucjonalnego.
2. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez działania korekcyjno-edukacyjne.
3. Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.
4. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Programie jego realizatorami są:

1. Urząd Gminy w Świątkach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Komisariat Policji w Dobrym Mieście.
3. Placówki oświatowo–opiekuńczo–wychowawcze (szkoły, przedszkole, żłobek, świetlice wiejskie na terenie Gminy Świątki).
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świątkach.
5. Organizacje pozarządowe.
6. Rady sołeckie i społeczność lokalna.

Adresatami Gminnego Programu są:

1. Osoby doznające przemocy i osoby stosujące przemoc.
2. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
3. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologdy, wychowawcy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy sądu, policjanci, terapeuci, kuratorzy zawodowi, społeczni, pracownicy służby zdrowia).
5. Mieszkańcy gminy Świątki.

Program zakłada sporządzanie sprawozdań rocznych z realizacji zadań zawartych w tymże Programie.

II. TWORZENIE GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki na lata 2021-2026 (uchwała Nr XXIX/247/2021 Rady Gminy Świątki z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026) realizowany jest poprzez ścisłą współpracę instytucji, służb i organizacji pozarządowych (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, sołectwa i świetlice wiejskie, Zespół Interdyscyplinarny, parafie z terenu Gminy Świątki, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołę, przedszkole i żłobek, Publiczną Bibliotekę w Świątkach, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świątkach, Punkt Informacyjno–Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariat Policji w Dobrym Mieście, kuratorów zawodowych i społecznych). Przedstawiciele w/w jednostek są ze sobą w kontakcie mailowym, telefonicznym, osobistym, spotykają się w miarę potrzeb. Wiele z tych osób łączy funkcje tzn. ta sama osoba jest w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego, GKRPA i jest pracownikiem szkoły bądź GOPS. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Świątki jest dokonywana w ramach obowiązków służbowych pracowników socjalnych GOPS podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz przez policjantów/dzielnicowych, którzy mają bezpośredni kontakt z mieszkańcami Gminy Świątki.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z działalności instytucji, które reprezentują. Zespół Interdyscyplinarny podejmuje współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom pokrzywdzonym oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy. Obowiązek utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w Świątkach w obecnym składzie powołany został Zarządzeniem Nr 53 Wójta Gminy Świątki z dnia 19 września 2023 roku.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach wchodzi 12 osób:

- **Ewa Janik** – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zastępca Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Grzegorz Radzicki** – Pełnomocnik- Koordynator do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Gminie Świątki, przedstawiciel GKRPA, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Jadwiga Matys** – pielęgniarka środowiskowa Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Świątkach, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Filip Celmer** – Asystent Ogniwa Prewencji, Komisariat Policji w Dobrym Mieście, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Anna Kur** – Dyrektor Żłobka Publicznego w Świątkach, przedstawiciel oświaty, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Dorota Szczerba** – pedagog szkolny Szkoły Podstawowej w Świątkach, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Dorota Przekop** – Wicedyrektor ds. przedszkolnych Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Świątkach, przedstawiciel oświaty, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Krystyna Gula** – Zawodowy Kurator Sądowy Sądu Rodzinnego w Olsztynie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Nr 1, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Agnieszka Lubowiecka** – Zawodowy Kurator Sądowy Sądu Rejonowego w Olsztynie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Nr 2, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Aneta Strękowska** – Asystent Rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątkach, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Michał Karpeza** – psycholog Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Świątkach, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach;
- **Piotr Grudzień** – Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Skolitach, przedstawiciel organizacji pozarządowej, Członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

1. Kierowanie osób doznających przemocy oraz osób doznających przemocy do odpowiednich specjalistów.
2. Podejmowanie interwencji w przypadku przemocy i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie.
3. Zintegrowanie działań odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny działa w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”.

W okresie sprawozdawczym tj. **od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r.** odbyło się **5** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, z których sporządzono listy obecności oraz protokoły. Podczas prac Zespołu rozmawiano na temat zjawiska przemocy na terenie gminy Świątki, omawiano akty prawne, według których podejmowane są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. Omawiano również zadania, jakie spoczywają na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych – diagnostyczno-pomocowych, procedurę „Niebieska Karta”. Spotkania Zespołu miały na celu poprawę sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu oraz osobom stosującym przemoc.

Członkowie Zespołu diagnozowali sytuacje w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielenia odpowiedniego wsparcia rodzinie. Omawiane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przemocy w środowisku, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą.

Zespół Interdyscyplinarny w 2023 roku realizował również działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Świątki na lata 2021-2026 tj. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą oraz systematyczne zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie .

W okresie od **m-ca stycznia 2023 do grudnia 2023 r** wszczęto **13** procedur Niebieskiej Karty, a także kontynuowano **3** procedury wszczęte w 2021 roku, **11** formularzy Niebieskiej Karty typu A zostało wypełnionych podczas interwencji przez Policję, **2** procedury zostały wszczęte przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach. W 2023 roku zostało zakończonych **16** procedur Niebieskich Kart, w tym **3** z 2022 roku. Członkowie grupy roboczej – diagnostyczno-pomocowej podczas spotkań z osobami doznającymi przemocy i sprawcami opracowywali, i realizowali szczegółowy plan pomocy. Takich spotkań było **32**.

III. PROWADZENIE PORADNICTWA I INTERWENCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZEZ DZIAŁANIA EDUKACYJNE SŁUŻĄCE WZMOCNIENIU OPIEKUŃCZYCH I WYCHOWAWCZYCH KOMPETENCJI RODZICÓW W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych w 2023 r.

Działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:

1. Prowadzenie szeroko pojętej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz udzielanie pomocy finansowej osobom uzależnionym i współzależnionym, umożliwienie mieszkańcom Gminy Świątki przezwycięzanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, dożywianie dzieci w ramach wieloletniego rządowego programu: „Posiłek w szkole i w domu”, realizacja projektu „Łączymy Pokolenia - edycja II”, dzięki któremu rodziny mogły wzmocnić więzi rodzinne, rozwiązać konflikty, nabyć umiejętności prawidłowego funkcjonowania w rodzinie, skorzystać z porad psychologa, coacha, pracownika socjalnego, pedagoga.
2. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątkach zatrudnionych był 1 asystent rodziny, który realizował profilaktykę na wszystkich trzech poziomach: uniwersalną (ukierunkowana na całą populację), selektywną (ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka) i wskazującą (ukierunkowana na jednostki wysokiego ryzyka). Niejednokrotnie w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny zdiagnozowano problem uzależnienia lub przemocy domowej oraz skrajnej niewydolności wychowawczej, przez co narażone było bezpieczeństwo dzieci.
3. W związku z wnioskiem złożonym przez GOPS w Świątkach do GKRPA o dofinansowanie działań profilaktycznych jest zatrudniony psycholog, konsultant dla osób współzależnionych, prawnik.
4. Koordynowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Udział w szkoleniach dot. uzależnień i przemocy w rodzinie.
6. Umieszczanie na stronie internetowej informacji i materiałów dot. szeroko pojętej przemocy.
7. W Ośrodku znajdują się materiały informacyjno–edukacyjne skierowane do pijących ryzykownie, uzależnionych, współzależnionych, ofiar i sprawców przemocy domowej.
8. Prenumerowanie czasopism i zakup literatury specjalistycznej, dostępnej dla wszystkich zainteresowanych tematem.
9. Zamieszczanie informacji dot. profilaktyki i uzależnień na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach i Facebooku GOPS.
10. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz udziału w grupach wsparcia dla osób uzależnionych, współzależnionych, sprawców przemocy oraz ofiar przemocy, informowanie o placówkach świadczących taką pomoc. W 2023 r. 2 osoby zgłosiły się na terapię uzależnień w szpitalu w Lidzbarku Warmińskim.
11. Uczestniczenie w spotkaniach grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.
12. Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach dotkniętych przemocą domową.
13. Zapewnienie, w sytuacjach tego wymagających, schronienia osobom dotkniętym przemocą domową.
14. Systematyczne diagnozowanie kondycji i stanu lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w kontekście zadań, potrzeb i problemów.
15. Promowanie i wdrażanie dobrych praktyk w zakresie wspierania rodziny.
16. Upowszechnienie informacji o dostępnych na terenie gminy Świątki formach wsparcia dla osób

i rodzin doznających przemocy, także sprawców przemocy.

17. Popularyzowanie rozwiązań służących prawidłowemu pełnieniu przez rodziców funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
18. Uwrażliwienie społeczności lokalnej wobec problematyki przemocy i upowszechnienie informacji w zakresie:
 - 1) zjawiska przemocy domowej;
 - 2) możliwości przeciwdziałania przemocy;
 - 3) ochrony przed przemocą domową.
19. Stałe, wieloletnie uczestnictwo w Kampanii „Biała wstążka”, dyżury specjalistów w GOPS oraz akcja uświadamiania mieszkańców między innymi w sklepach, banku, bibliotece, ośrodku zdrowia, centrum wsi.
20. Odbyła się ogólnopolska akcja: „Nie bij-bądź bezpiecznym rodzicem”, „#rozmawiaj, reaguj”, „Nie otwieraj drzwi przemocy”.
21. Dążenie do zintensyfikowania działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
22. Prowadzenie działań, które: obalają mity i stereotypy na temat przemocy, usprawiedliwiające jej stosowanie, opisują mechanizmy przemocy oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, promują poczynania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.
23. Wskazywanie sposobów komunikacji i narzędzi możliwych do wykorzystania w ramach wsparcia dzieci, młodzieży i dorosłych dotkniętych przemocą w tym: procedury „Niebieska Karta”, telefonów zaufania.
24. Wskazanie możliwości kontaktu z odpowiednimi służbami w najbliższym środowisku rodziny dotkniętej przemocą (m.in.: Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Grupą Roboczą/Diagnostyczno-Pomocową, Ochroną Zdrowia).
25. Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych oraz propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich.
26. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
27. Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach oddziaływań edukacyjno-korekcyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy oraz monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.
28. Kierowanie osób doznających przemocy do Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy.
29. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Działania podejmowane przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Uzależnień i członków GKRPA:

1. Poradnictwo w ramach działania Punktu Konsultacyjnego świadczone przez Pełnomocnika i konsultanta Punktu i Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. GKRPA w 2022 r. odbyła 5 posiedzeń plenarnych. GKRPA skierowano 5 wniosków do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego. Zaproszenia na spotkania wysłano do 16 osób (czasami kilkakrotnie). Łącznie wysłano 21 zaproszeń. Wśród tych osób byli sprawcy przemocy domowej, gdyż do aktów przemocy w rodzinie dochodzi najczęściej, kiedy sprawca jest pod wpływem alkoholu. W roku 2022 r. w 13 rodzinach zdiagnozowano problem alkoholowy (w jednej rodzinie była wszczęta więcej niż 1 procedura Niebieskiej Karty), spośród rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” do Punktu na rozmowę zgłosiło się 6 osób, w tym: 6 mężczyzn.
3. Do Punktu zgłaszały się także osoby z własnej inicjatywy, a także z polecenia pracownika socjalnego, asystenta rodziny czy kuratora społecznego lub zawodowego. Ponadto na rozmowy zgłaszały się także osoby współuzależnione oraz ofiary przemocy.
4. Łącznie w 2023 r. do Punktu Konsultacyjnego zgłosiło się 18 osób. W Punkcie dostępne były materiały informacyjno–edukacyjne skierowane do pijących ryzykownie, uzależnionych, współuzależnionych, ofiar i sprawców przemocy domowej.
5. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz udziału w grupach wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych, sprawców przemocy oraz ofiar przemocy, informowanie o placówkach świadczących taką pomoc.
6. Dystrybucja ulotek informacyjnych, zawierających dane o miejscach i formach pomocy, dane teleadresowe, sposoby kontaktu.
7. Prenumerowanie czasopism i zakup literatury specjalistycznej, dostępnej dla wszystkich zainteresowanych tematem.
8. Prowadzenie przez Pełnomocnika i konsultanta Punktu zajęć szkolnych, spotkań informacyjnych oraz pogadanek nt. uzależnień wśród dzieci i młodzieży oraz bezpiecznego spędzania czasu wolnego, a także osobami dorosłymi (samorządowcy, sołtysi).
9. Uczestniczenie w spotkaniach grup roboczych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.
10. W zakresie podnoszenia kwalifikacji osób realizujących zadania związane z szeroko rozumianą profilaktyką w 2023 r, pełnomocnik brał udział w szkoleniu „NOWOŚĆ! Ustawa z dnia 9.03.2023 r. zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przegląd i omówienie najważniejszych zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołów interdyscyplinarnych. Procedura niebieskiej karty.”
11. Koordynowanie działań profilaktycznych realizowanych przez inne jednostki i organizacje z terenu Gminy Świątki, które były finansowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki (...) 2023 r.
12. Zamieszczanie informacji dot. profilaktyki i uzależnień na stornie internetowej Gminy Świątki i Facebooku Gminy.

Działania podejmowane przez dzielnicowych – policjantów z Komisariatu Policji w Dobrym

Mieście:

1. Informowanie o placówkach świadczących pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i przemocą domową.
2. Podejmowanie interwencji w przypadku przemocy w rodzinie i zakłóceń porządku m.in. spowodowanych nadużywaniem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.
3. Uczestniczenie w spotkaniach grup roboczych – diagnostyczno-pomocowych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Udział w Kampanii „Biała wstążka”.

Działania podejmowane przez NZOZ w Świątkach

1. Informowanie o placówkach świadczących pomoc rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i przemocą domową.
2. Wydawanie skierowań do poradni specjalistycznych oraz do Szpitala Psychiatrycznego Oddział Terapii Uzależnień.
3. Uczestniczenie w spotkaniach grup roboczych – diagnostyczno-pomocowych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Udział w Kampanii „Biała wstążka”

Działania podejmowane przez Żłobek Publiczny w Świątkach:

1. Udział w Kampanii „Biała wstążka”.
2. Uczestniczenie w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Opracowano „Procedury ochrony dziecka przed krzywdzeniem” przyjęte do realizacji przez pracowników żłobka oraz udostępnione dla rodziców na tablicy informacyjnej.
4. Placówka wzięła udział w Ogólnopolskim Projekcie „Bajki- Pomagajki” czyli o magicznej mocy bajkoterapii. Realizowano co miesiąc inny blok tematyczny mający na celu wspomaganie wychowawczej i opiekuńczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u dzieci i dorosłych stałych sprawności w czynieniu dobra.
5. Edukacja rodziców poprzez rozmowy oraz udostępnianie „Poczytajek” na tematy dotyczące ochrony i wzmacniania rozwoju psychicznego i fizycznego dziecka.

Działania podejmowane przez Przedszkole w Świątkach.

1. W ciągu całego roku odbywały się także różnorodne filmy i bajki edukacyjne, pogadanki na temat tolerancji, empatii. W ramach profilaktyki odbywały się teatryki dla dzieci o w wykonaniu nauczycielek przedszkola, aktorów z zewnątrz, a także rodziców. W każdej grupie przedszkolnej systematycznie realizowano Program „Wychowanie w duchu wartości – do wrażliwości na prawdę i dobro” celem którego było:
 - 1) wyposażenie dzieci w mocny system wartości, który może stać się narzędziem do życiowych sukcesów;
 - 2) uczenie dzieci pozytywnych postaw i zachowań,;
 - 3) ustalanie norm i zasad społecznych, współpracy w grupie rówieśniczej, uczenie szacunku,

odpowiedzialności, sprawiedliwości - poprzez zabawy dramowe, inscenizacyjne, bajki, opowiadania;

- 4) uczenie się właściwych postaw patriotycznych , rozwijanie poczucia przynależności narodowej;
 - 5) wzmacnianie poczucia radości i dumy bycia Polakiem.
2. Uczestniczenie w spotkaniach grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Działania podejmowane w Szkole Podstawowej w Świątkach:

1. W szkole obowiązuje program wychowawczo- profilaktyczny, który jest opracowywany na dany rok szkolny. Na jego podstawie wychowawcy klas I-VIII planują bardzo szczegółowe, klasowe działania wychowawczo- profilaktyczne, czyli jest 16 programów wychowawczo- profilaktycznych na poziomie klas.
2. Uczestniczenie w spotkaniach grup roboczych – diagnostyczno-pomocowych oraz posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Ze środków GKRPA w Szkole Podstawowej w Świątkach sfinansowano:
 - 1) warsztaty profilaktyczne dla klas VII i VIII;
 - 2) zakup 40 zeszytów do realizacji programu profilaktycznego „Domowi Detektywi”;
 - 3) wdrażanie Modelu Wartościowych Szkół.

Działania podejmowane w świetlicach wiejskich i sołectwach:

1. Profilaktyczne pikniki rodzinne.
2. Zajęcia profilaktyczne w świetlicach w temacie uzależnień i przemocy.

IV. ZAKOŃCZENIE.

Realizacja zadań wynikających z Programu przyczynia się do budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i do realizacji szeroko zakrojonych działań profilaktycznych. Systematyczna ewaluacja Gminnego Programu stanowi podstawę do jego doskonalenia, a co za tym idzie wprowadzenia ewentualnych korekt, nowych rozwiązań wynikających z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących Program. Problemy rodzin dotkniętych przemocą domową mogą być skutecznie rozwiązywane jedynie przy efektywnej współpracy różnych osób i instytucji. Z uwagi na interdyscyplinarność problemu przemocy w rodzinie istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie jest doskonalenie kadr, a przede wszystkim współdziałanie lokalnych instytucji, poprzez przekazywanie istotnych informacji w obszarze prowadzonych postępowań przez policję i prokuraturę, a także aktywną postawę mieszkańców, świadków stosowania przemocy.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy na terenie Gminy Świątki prowadzonych jest wiele działań zmierzających do zwiększenia skuteczności pomocy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenia skali zjawiska przemocy. Sytuacja rodzinna ofiar przemocy w rodzinie jest systematycznie monitorowana przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dzielnicowych Komisariatu

Policji w Dobrym Mieście.

Działania podejmowane w 2023 r. w ramach poszczególnych celów na terenie Gminy Świątki poprzez różne gminne instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe przyczyniają się do uwrażliwienia społeczności lokalnej gminy, w tym młodego pokolenia, na problem przemocy w rodzinie, a także zmierzają w kierunku stworzenia oferty pomocowej adekwatnej do rozeznaczonych problemów oraz ich rozmiarów.

Można stwierdzić, iż cel główny programu, czyli **Tworzenie systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmniejszenie zjawiska przemocy i zwiększenie skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie** na terenie Gminy Świątki realizowany jest coraz pełniej, i angażuje coraz większą liczbę działań skierowanych do różnych grup społecznych.

W stosunku do sprawców przemocy w rodzinie najistotniejszymi środkami zapobiegawczymi są:

- **tymczasowe aresztowanie;**
- **dozór Policji z zakazem kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną (art. 275 § 2 kpk);**
- **dozór Policji w miejsce niezastosowanego tymczasowego aresztowania, na podstawie art. 275 § 3 kpk;**
- **nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego (art. 275a kpk).**

Należy stwierdzić, że obowiązujące przepisy prawne i system przeciwdziałania przemocy w rodzinie dają realne możliwości udzielenia właściwej pomocy i ochrony osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie. Ważna, kluczowa zmiana, jeśli chodzi o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która weszła w życie z dniem 30.11. 2020 r. (Dz. U. z 2021 roku poz. 1249, z 2023 roku poz. 289) zgodnie z art. 11 a dotyczy postępowania zobowiązującego sprawcę przemocy do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą przemocy. W związku z tym osoba dotknięta przemocą, w obawie o swoje zdrowie, a nawet życie, nie będzie już musiała opuszczać mieszkania i szukać bezpiecznego schronienia jak dotychczas było. Nowelizacja do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2010 roku wprowadziła do Kodeksu postępowania karnego przepis art. 275a, przewidujący środek zapobiegawczy w postaci nakazania oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej opuszczenie lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

Sprzyjające okoliczności prawne jak: nakaz opuszczenia lokalu dla sprawców przemocy, zakaz zbliżania, nakaz leczenia odwykowego, osadzenie, areszt, nakaz udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym dla sprawców przemocy, zakaz stosowania kar fizycznych wobec dzieci czy obowiązek wydania zaświadczenia lekarskiego dla osób dotkniętych przemocą to szereg uwarunkowań, którymi dysponują służby w ramach swoich kompetencji, zapewniając coraz większą ochronę ofiarom przemocy.

Zjawisko przemocy to przede wszystkim przestępstwo znęcania się z art. 207 § 1 kk, posiadające następujące znamiona ustawowe (przesłanki) – znęcanie się fizyczne lub psychiczne; nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy.

Ustawodawca przewidział za takie zachowanie sankcję w postaci kary pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmowano wszelkie działania zmierzające do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Osoba doznająca przemocy w rodzinie, niezależnie od sytuacji, ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mogła w dalszym ciągu skorzystać ze wsparcia w formie:

- poradnictwa psychologicznego, medycznego, prawnego, socjalnego, interwencji kryzysowej i wsparcia;
- bezpłatnej pomocy w postaci zapewnienia bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- zakazania kontaktowania się sprawcy przemocy z ofiarą oraz nakazania opuszczenia przez sprawcę lokalu mieszkalnego bez względu na fakt, czy jest on jego właścicielem czy też nie;
- możliwości uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego określającego przyczyny i rodzaj uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy;
- objęcia pomocą w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w związku prowadzoną procedurą „Niebieskie Karty”.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej świadczyli pracę socjalną na rzecz osób pokrzywdzonych udzielając szeroko pojętych porad socjalnych. W przypadku konsultacji w zakresie spraw rodzinnych pomocą służył asystent rodziny, pracujący w tych rodzinach. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne osobom dotkniętym przemocą były zabezpieczone stosownie do potrzeb. Na uwagę zasługuje fakt, że w placówkach szkolnych każdego rodzaju pracują pedagodzy oraz psycholodzy szkolni, którzy na co dzień udzielali pomocy dzieciom i młodzieży. W związku z tym wszystkim, osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz sprawcom na posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego proponowano skorzystanie z konsultacji psychologa i prawnika oraz konsultanta dla osób współzależnionych, jednocześnie wskazując miejsce i możliwości takiego wsparcia. Pełnomocnik Wójta - Koordynator do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Gminie Świątki oraz członkowie GKRPA dopełniali swoją pracę prawidłową realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki.

Reasumując, z dokonanej analizy działań zrealizowanych w ramach Gminnego Programu w roku 2023, oraz w latach poprzednich należy stwierdzić, że wskazana jest stała kontynuacja intensywnych działań wynikających z obowiązków nałożonych przez Gminny Program na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jednocześnie wsłuchiwanie się w „głos” społeczności lokalnej oraz opinie specjalistów pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi i stosującymi przemoc w rodzinie.

Uzasadnienie

Realizacja programu zgodnie z zapisami uchwały Nr XXIX/247/2021 Rady Gminy Świątki z dnia 29 kwietnia 2021 roku w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026" będzie systematycznie monitorowana, a monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących.

Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości.

Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach na podstawie sporządzania corocznych Sprawozdań z realizacji zadań zawartych w tym Programie.

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.